

Література:

1. Ващенко Г. Тіловиховання як засіб виховання волі і характеру. Мюнхен, 1956.
2. Лесгафт П. Ф. Семейное воспитание ребёнка и его значение / Послесл. Е. С. Буха. М. : Педагогика 1991. – 174 с.
3. Линець М. М. Основи методики розвитку рухових якостей : [навч. посіб. для фізкультурних вузів]. Львів : Штабар, 1997. С. 7–70.
4. Момот О. О. Виховання особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу : монографія. Полтава : Видавництво ПНПУ, 2017. 339 с.
5. Приступа Е. Н. Фізична активність – найкращі ліки, або чи потрібні Україні фахівці здоров'я? *Дзеркало тижня*. 2007. 27 лют. С.14.
6. Фізична рекреація : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / авт. кол.: Приступа Є. Н., Жданова О. М., Линець М. М. [та ін.] ; за наук. ред. Євгена Приступи. Л. : ЛДУФК, 2010. 447 с. ISBN 978-966-2328-06-6.

КОРОТКИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Бевзюк А. О.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура)
ПНПУ імені В. Г.Короленка*

Науковий керівник: Тараненко І. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретико-методичних основ викладання спортивних дисциплін ПНПУ імені В. Г. Короленка

У сучасному педагогічному просторі України відкритою залишається проблема орієнтації дітей та підлітків на цінності фізичної культури, адже у стані здоров'я давно спостерігаються негативні тенденції.

Україна програє багатьом розвинутим країнам світу за тривалістю трудової і творчої активності людей – у середньому на 30 років. У більшості громадян після 40 років відчутні суттєві проблеми із здоров'ям, що після 50-річного віку кардинально заважають трудовій активності та нормальному життю. Стрімко прогресують хронічні хвороби серця, гіпертонія, неврози, остеопороз, артрити, ожиріння тощо. Високий рівень захворюваності на розлади психіки і поведінки є наслідком вживання алкогольних напоїв, наркотичних та інших психотропних речовин, особливо в молодіжному середовищі. Існуюча модель розвитку фізичної культури і спорту, яка вже не відповідає вимогам часу призвела до критичної ситуації у сфері фізичної культури і спорту. Дотепер в українському суспільстві не сформовано сталих традицій та мотивацій щодо фізичного виховання і масового спорту як важливого чинника фізичного та соціального благополуччя, поліпшення стану здоров'я, ведення здорового способу життя і подовження його тривалості, а також не виховано почуття гордості за спортивні досягнення наших співвітчизників на світовій спортивній арені.

Отже, найгострішою проблемою є низький рівень залучення населення до занять фізкультурно-оздоровчої спрямованості. Найвищий рівень занять спортом для всіх спостерігається у Фінляндії (80%), достатньо високий – у Норвегії (73%), Великій Британії (70%) та Чеській Республіці (67%). В Італії та Іспанії лише кожен третій охоплений спортивною діяльністю. Досвід провідних країн Європи вказує на необхідність популяризації та забезпечення доступності спортивних занять для українців.

За результатами статистичної звітності за формою № 2-ФК «Звіт з фізичної культури і спорту» за 2019 рік кількість осіб, які охоплені фізкультурно-оздоровчою та спортивною діяльністю становить 14,7% загальної чисельності населення країни (2018 рік – 14,3%, 2017 – 13,7%) [4].

Кількість учнів та студентів яких залучено до участі у змаганнях, тобто це ті учні, які мають високий рівень підготовленості та здатні під час проведення спортивних заходів витримувати значні фізичні та психологічні навантаження, для

подальшого залучення їх до резервного спорту у 2019 році – 489 306; у 2020 році – 160 353 осіб, а кількість вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл, учасників змагань – у 2019 році – 391 431 осіб; у 2020 році – 298 092 осіб [5].

За даними Наказу МОН № 194 від 15.02.2021 року, починаючи з 2017 року головним показником системи контролю за станом фізичного розвитку та здоров'я населення України є щорічне оцінювання фізичної підготовленості населення, що проводиться відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2015 року № 1045 (зі змінами) «Про затвердження Порядку проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України».

У 2018/2019 навчальному році оцінювання фізичної підготовленості серед учнівської молоді (далі – Оцінювання). За результатами Оцінювання, відповідний рівень стану фізичної підготовленості мають:

- високий 15,2%;
- достатній – 19,7%;
- середній – 12,3%;
- низький – 3,7%;
- не допущено до оцінювання – 49,1%.

Отже 65,1% учнів у 2018/2019 навчальному році мали недостатній рівень фізичної підготовленості. Протягом 2019/2020 навчального року спостерігалось зниження рухової активності молоді. У 2020 році ситуація ускладнилась через введення карантинних заходів з спричинених значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19. Така ситуація вимагає кардинальних змін та модернізації підходів до розвитку та популяризації фізичної культури учнів та учнівського спорту [3].

Суспільство занепокоєне тенденцією зниження рухової активності молоді та погіршення стану її здоров'я. Ця проблематика змушує Міністерство освіти і науки України, КФВС МОН, УФУС, заклади освіти, громадські об'єднання, інші зацікавлені сторони постійно шукати нові способи для мотивації молоді до занять фізичною культурою та спортивною підготовкою,

створення нових форм спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів.

Особливих підходів до організації та побудови занять з фізичного виховання, які переважно відсторонені від систематичної рухової активності і є найбільш критичними щодо засобів, форм і методів організації заняття. Така відстороненість вимагає від фахівців сфери фізичної культури і спорту шукати дієві підходи для зацікавлення молодих людей у фізкультурно-спортивній активності, враховуючи інтереси та побажання студентів. В результаті штучного зниження свого культурного потенціалу, фізична культура не стала потребою для більшості людей, на вкрай низькому рівні функціонує в основних сферах життєдіяльності суспільства і людини (освіті, праці, дозвіллі), не даючи їй запасу «міцності» у вигляді здоров'я, функціональної підготовленості, психічної стійкості і емоційної задоволеності. Це не сприяє особистому благополуччю і професійним успіхам людей. Об'єктивна ж тенденція зміни характеру і змісту праці вже сьогодні вимагає додатку всієї сукупності людських сил і можливостей: фізичних, емоційних, психічних, інтелектуальних [1].

З огляду на вище викладене, для ефективного вирішення даної проблеми необхідним є формування фізичної культури особистості. На думку В. Кузнецова це зумовлено, по-перше, особливостями соціальної ситуації, яка склалася останніми роками у сфері виховання; по-друге, зміною загальної парадигми освіти, тобто переходом від традиційного до особистісно орієнтованого типу освіти; по-третє, суперечністю між суспільною потребою в здоровій фізично підготовленій особистості й неможливістю задовольнити цю потребу традиційними засобами шкільного виховання [2].

Таким чином, сьогодні назріла потреба у формуванні ціннісних орієнтацій на фізичну культуру, в першу чергу у дітей та підлітків, як основу якісного гармонійного життя особистості. Важливою, в цьому аспекті, є проблема формування фізичної культури особистості.

Література:

1. Безверхня Г. В., Маєвський М. І. Мотивація до занять фізичним вихованням студенток педагогічних спеціальностей. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2015. № 2(46). С. 28–33.
2. Кузнецов В. И. Воспитание индивидуально-личностной физической культуры учащихся : дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук : 13.00.01. Ростов н/Д, 2005. 235 с.
3. Наказ МОН № 194 від 15.02.2021 року. Режим доступу: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/80880/
4. Постанова Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>
5. Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF#Text>

СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ПОКАЗНИКІВ КОНТРОЛЮ У СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Бельдій О. В.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 017 Фізична культура і спорт
ПНПУ імені В. Г. Короленка*

Науковий керівник: Момот О. О. – доктор педагогічних наук,
професор кафедри теоретико-методичних основ викладання спортивних
дисциплін ПНПУ імені В. Г. Короленка

Ефективність процесу підготовки спортсмена в сучасних умовах багато в чому обумовлена використанням засобів і методів комплексного контролю як інструменту управління, що дозволяє здійснювати зворотні зв'язки між тренером і спортсменом і на цій основі підвищувати рівень ефективності вирішення поставлених завдань при підготовці спортсменів.